This issue of the Toveritar contains no articles such as require an affirmed translation according to Act of Oct. 15th.

Painos 10,107

TOVERITAR

...AN SUOMALAIS-
...TYÖLÄISNAISTEN
...XANENKANNATTAJA

ORGAN OF THE FINNISH WORKING WOMEN IN AMERICA

No. 8 Tiistaina, Helmikuun 22 p.—Tuesday, February 22nd 1921—Yhdestoista Vuosik.

TYÖLAISNAISTEN VIRKISTYSHETKET

"Työläisnaisten virkistyshetket"—mitä sillä ymmärretään ja tarkotetaan? kysynee varmaankin moni lukija itseltään. Sillä eihän kapitalistisessa yhteiskunnassa voida puhua työläisnaisten, enempää kuin miestenkään virkistystilaisuuksista sanan siinä merkityksessä mitä sillä ymmärretään ja mitä se käytännössä totcutettuna on.

Onhan työväenluokka kapitalistisessa yhteiskunnassa kytketty miltä ankarimman ja raskaan työpäivätaakan alaisuuteen. Kapitalistit ovat aina sitoneet työväenluokan mahdollisimman pitkään työpäivään. Työväenluokka huokaa ja nääntyy kaikissa kapitalistisissa maissa, pitkän päivätyön alaisuudessa. Mutta erikoisen raskaan päivätyön alaisuudessa ovat työläisnaiset ja työläis-äidit. Meidänhän on varsinaisen palkkatyön lisäksi suoritettava hermoja kuluttava kotityö ja sen kaikki askareet joka päivä. Se on sitä näkymätöntä, mutta voimia kuluttavaa työtä, jota perheenäidin on suoritettava. Kapitalistisesta talousjärjestelmästä johtuen, on työläisnaisten harteille pantu se taakka kannettavaksi, josta heile vapautuksen ainoastaan sosialismin toteuttaminen voi tuoda.

Porvarisluokan naisilla on toisin Heillä on varallisuutensa puolesta mahdollisuus pitää monet palvelijat, jotka tekevät kaiken kotityön. Siten he voivat joko olla yksinomaan kodin "hyvänä hengettärenä" tahi antautua hyväntekeväisyysseurojen palvelukseen ja miksei myöskin poliittiselle ja yhteiskunnalliselle alalle. Kaikki tiet ovat heille avoinna. Jos heidän hermonsa ovat "väsyneet" ja "työtarmo" on vähentynyt, on heillä tilaisuus saada itselleen hoitoa ja lepoa, joka terveyden palauttaa takaisin. Varallisuuskysymys ei heillä ole sinä ratkaisevana tekijänä kuin mitä se on työväenluokan naisten keskuudessa. Niinpä he voivat tehdä ja tekevätkin huvimatkoja ulkomaille terveyttään hoitamaan tahi viettävät kesänsä jossain huvilassa, nauttien kaikesta siitä mitä rikas luonto tarjoaa ihmisille kesän aikana.

Kuinka räikeä vastakohta onkaan olemassa, kun tarkastamme sitä.

Onko työläisnaisilla tilaisuutta lepohetken nauttimiseen?

Tehdasnaisen täytyy vuodet toisensan jälkeen raataa tehtaassa, saamatta minkäänlaista lepoa, vaikka sitä niin kipeästi tarvitseisi terveytensä palauttamiseksi. Tehtaan myr'yllisessä ilmassa hänen täytyy työskennellä silloinkin kun hän povellaan kantaa uuden ihmiselämän alkua. Sinä aikana, kun porvariston naiset saavat viettää aikansa siten kuin parhaiten voivat ja kykenevät valmistautumaan uuden elämän synnyttäjäksi, täytyy työväenluokan naisten työskennellä mitä raskaimmissa ammateissa: maataloudessa, karja- y.m. töissä, tehtaassa korvia vihlovassa koneiden ryskeessä. Työläisnaisella täytyy olla voimia työntekoon. Jos hän väsyy, uupuu tahi sairastuu, on hän jo ennakolta tietoinen tulevasta kohtalostaan. Hän joutuu joko vaivaiskotiin tahi jonnekin muualle porvarillisen hyväntekeväisyyslaitoksen huomaan. Siellä hänen persoonallisuutensa tulee mitä syvimmin loukatuksi, sillä kaikki siellä annetu apu tulee armosta hänelle, eikä sen yhteiskunnallisesti välttämättömän työn tuloksena, jonka hyväksi työläisnainenkin on antanut elämänsä parhaimman osan.

Eduskuntatyö meidänkin maassamme samoin kuin kaikissa muissakin kapitalistisissa maissa, on mitä selvimpänä todisteena siitä kuinka ankaran taistelun työväki on saanut käydä, saadakseen edes jonkinlaisia suojeluslakeja, jotka vähänkin suojaavat työläisiä, naisia ja lapsia kapitalismin raa'alta ja säälimättömältä riistolta. Työläisnaisia suojaavat lait meidänkin maassa ovat irvikuvia suojeluslaeista. Hän ei voi saada niiden turvin mitään suojaa, eipä edes minkäänlaista lepoa juuri sinä aikana, jolloin hän uutta elimää kasvattaa sydämellään. Nekin uudistukset, joita meillä v. 1917 yritettiin eräiltä osiltaan saattaa käytäntöön ja joista olisi ollut vähän tukea ja suojaa työläisnaiselle, ne porvaristo verisen diktatuurinsa nojalla on tehnyt nyt aivan olemattomaksi. Siten porvaristo on paljastanut sen, kuinka syvälle uudistukset porvarillisen kansanvallan vallitessa voivat ulottua työväkeä suojaamaan pääoman ollessa valtion peräsimessä kiinni.

Työläisnaisten on nyt raadettava kapitalistien orjana viimeiseen hengen vetoonsa asti. Oman taloudellisen asemansa vuoksi hän ei voi ottaa lomaa silloin, kun hän kaikkein kipeimmin sitä kaipaisi, sillä silloin hän astuisi nälkäkuoleman kynnykselle heti, kun on päässyt lepohetkensä alkuun.

Kesäloman viettämistä ei työläisnainen voi koskaan kapitalistisessa yhteiskunnassa toivoa saavansa viettää, niin kuin sitä voivat tehdä porvariston luokan naiset. Palkkausolot ovat siksi kurjat hänellä, että niillä ei tehdä pitkiä, eikä lyhyitä huvimatkoja ruumiillisten voimien kartuttamiseksi. Pitkien ja monivuotisten taistelujen perästä on ammatillinenkin työväestö saanut sen verran puserretuksi riistäjiltä, että kahden viikon kesäloma on myönnettävä työläisille. Mutta sekään pieni etu ei tule helpolla ja lyhyellä palvelusajalla. Verrattain pieni osa työväestä joutuu tästä edusta osalliseksi, sillä työsuhteet pakottavat työläisiä alituiseen etsimään uutta työpaikkaa, jossa hänen työvoimastaan maksettaisiin enemmän kuin edellisessä työpaikassa.

Jos työläisnainen pääseekin tuosta kesäloman "armopalasta" osalliseksi, ei se korvaus, jonka kapitalisti myöntää, saata hänen taloudellista elämäänsä varmalle pohjalle siksi ajaksi, kun hän on murtunutta terveyttään hoitamassa. Ainoastaan palkan maksamisella kesäloman ajalta ei työläisnaisten elo ole turvattu. Hänen elätettävinään olevat jäsenet jäävät kaikkea tukea vaille, kun perheen elättäjä siirtyy muualle kesäloman ajaksi. Siksi kesäloman viettäminen supistuukin kotinurkilla olemiseen ja tunnettujen saarimatkojen tekemiseen. Kesälomansa aikanakin, viettipä työläisnainen sen kuinka vaatimattomalla tavalla tahansa, ahdistavat häntä lakkaamatta jokapäiväiset leipähuolet. Sellaisissa oloissa eläen, kesäloma ei voi muodostua miksikään levoksi, vaan rasitukseksi jo ennestään väsyneille hermoille.

Kuinka räikeä vastakohta onkaan olemassa siinä, millä perusteella porvariston naiset pyrkivät maalle kesäksi, verrattuna siihen millä oikeudella työläisnaiset olisivat oikeutettuja saamaan kesäloman, jota he eivät kuitenkaan saa.

Maailmansodassa sekasortoiseen tilaan joutunutta kapitalistista talousjärjestelmää koettavat kapitalistit kaikella voimallaan nostaa jaloilleen. Siinä työssä se tarvitsee enemmän kuin koskaan ennen työväenluokan hikeä ja verta. Kapitalistien tunnuslauseena onkin nyt työ, työ ja vain työ. Siinä sen nykyinen käsky, jota se kaikkialla tekee tunnetuksi. Riistojärjestelmänsä nostattamiseksi se voi riistää kesälomankin työläisnaisilta ja luvata sen toteuttamista joskus ehkä kaukana tulevaisuudessa. Se tekee työväelleen liikkeen kannattavaisuuslaskelmia, osottaakseen mahdottomaksi kesäloman myöntämisen nykyisenä aikana.

Kapitalistisen riistojärjestelmän jatkamista työläisnaiset eivät voi puolustaa, vaan kaikessa he tulevat asettumaan sen järjestelmän pikaista kukistumista edistävän toiminnan kannalle. Vertailevana esimerkkinä asettakaamme rinnalle sosialistinen maa, kuinka se on voimakkaasti pystynyt tämänkin epäkohdan korjaamaan, josta selvimpänä todisteena on se alote, johon se on ryntynyt, joka työläisnaisillekin korvaa sen, mitä kapitalistinen Venäjä ei olisi koskaan kyennyt toteuttamaan.

Neuvosto-Venäjä on järjestänyt työläisnaisille virkistystilaisuuksia

Heti ensi hetkestä saakka, kun työväenvalta Venäjällä astui voimaan, on se huomionsa kiinnittänyt työväenolojen parantamiseksi, sikäli kuin se yleensä on ollut mahdollista. Jos se kaikkea ei ole vielä ehtinyt järjestämään ja saamaan tuotannollista elämää säännölliselle tielle, niin syy ei ole suinkaan Venäjän vallankumouksellisessa proletariaatissa, vaan syy on osotettavissa siinä vihollisarmeijassa, joka tiikerimäisesti on koettanut jokaisen pienimmänkin sosialistisen idun tukahuttaa alkuunsa ja vahingoittaa sitä kaikella tavalla, minkä ihmisjärki suinkin on voinut keksiä. Mutta siitä huolimatta Venäjän proletariaatti jatkaa väsymättömällä ja järkähtämättömällä lujuudella uuden sosialistisen yhteiskunnan rakennustyötä. Niille rakennustyöläisille, jotka työssä ovat väsyneitä ja kaipaavat lepoa uusien voimien kokoamiseksi, on Neuvosto-Venäjä järjestänyt sitä tarkotusta varten lepokodit.

Kesälomasta on seuraava määräys, jota myöskin käytännössä toteutetaan: "Kaikille työntekijöille, jotka ovat keskeytymättä olleet työssä vähintään 6 kuukautta, on annettava kahden viikon loma, riippumatta siitä, onko työnteko tapahtunut koko ajan samassa vaiko useammissa eri liikkeissä, laitoksissa tai talouksissa. Työntekijälle, joka on työskennellyt vähintään yhden vuoden edellämainitulla tavalla, on annettava yhden kuukauden loma. Loma-ajalta työntekijä saa täyden palkan."

Jos työläisnaisen tahi työmiehen terveys on murtunut, määrätään hänet lääkärin lausunnon nojalla lepokotiin saamaan hoitoa ja lepoa. Lepokoteihin määrätään muutenkin ammattiliittojen toimesta, joka on se laitos joka järjestää kokonaan työläisten lepokodeisa oleskelun ja sinne pääsyn. Jokaisen työläisen, joka aikoo pyrkiä lepokoteihin, täytyy olla ammattialaansa edustavan liiton jäsen.

Lepokodeisa lepäävile työläisnaisille annetaan vapaa ylöspito, vapaa lääkäri- ja sairashoito. Siellä oloajallaan maksetaan hänen täysi palkkansa perheen jäsenille, jotta he eivät joudu puutteeseen perheen huoltajan ollessa terveyttään hoitamassa.

Näin Neuvosto-Venäjä ottaa työstä uupuneen työläisnaisen hoitoonsa. Se apu ja hoito, joka hänelle annetaan ei ole mitään armopaloja, vaan lankeaa työläisnaiselle hänen suorittamastaan työstä työläisvaltiolle, jossa hän on voimansa kuluttanut lop-

(Jatkoa toisella sivulla)

IDÄN KANSA

Kauan kahli kansa surun suossa,
Selkää kirveltäissä iskut ruoskan,
Laittoi mahtaville linnat lujat.
Itse kulki kaidat puutteen kujat.
Verellänsä kostuttaen maita, —
eestä esivallan, ruhtinaitten.

Miss' oikeus nosti päätään, se veriin
lyötiin.
Ja totuudelta telkittihin suu.
Ja kansalaumat kolikoista myötiin.
Sil' yhden valta määräsi, eikä muu.
Mi' kaunista ol', sen valheen vaippa
peitti,
Ja hyveen taimetkin ne lakastui.
Niin moni jalon aatteen uljas sankar'
tuon sorron alla nääntyi, surkastui.

Näin rehti Tsaarin valta tuliterin
ja niitti elonviljaa suurin erin.
Ol' ratsunansa rahan voima, mahti.
Ja porhot röyhkät renkinänsä rehti.
Mis' kulkikin, siel' tuskan huudot
raikui
ja moni urho verihinsä vaipui.....
Näin yötä kesti vuosisataa monta.
Voi, koittanecko orjain päivä konsaan?

Mut' näky outo taivahalla tuolla.
On kuni uhkais' rajumyrsky sää.....
On synkkä pilvi tuolla idän puolla
ja taaempana rusko punottaa.....
Käy jyrähdys, ja salamakin iskee!
Nyt outo pelko saartaa ruunupäät.
Kun synkkä pilvi valhevalon peitti,
ja äänet oudot ilmas värähtää.....

Jo tyytymättömänä liikehtivi joukot.
Nyt käännös ympäri, on suunta väärä tää!
Ei ennen tauonne tää ihmisjahti,
kun istuimelt' on poissa ruunupäät.
Pois kansan teurastajat! Pois harvain
valta!
Ne köyhille vaan kärsimystä luo.
Tilalle kansan valta, kas siinä mahti,
mi raatajille onnekkuutta tuo!

Jo vapisevi vanhat perustukset.
Ja suistui istuimiltaan ruunupäät.
Kuin vanhat lahonnehet virstatolpat
Tien sivuun kaatuvat ne maatumaan.
Muistoksi heiltä meille vainon
vammat
ja ruoskan arvet kirvelevät jää.....
Nyt riemuin käymme temmellystä
kohti.
On sorrettujen vapaustaisto tää!

Hilja Salo.